

Endrödi Bella János

DÉR SZÁLLTA MEG I

Versek és rajzok

Endrődi Bella János

Dér szállta meg

Versek és rajzok

Backnang, (Németország) 2004 okt. 23.

Stuttgart 1957

Fiasal KÖLTŐK

BELLA JÁNOS

verseiből

1960

Köln 1960 "könyvbarátok"

Vigyázzatok rám, csillagok!

Hazámban német turistaként
töltök két évből két hetet.
Mióta így és meddig még?
Nem számolom az éveket.

Habár a német föld megért,
kenyeret ad s majd eltemet,
de amíg élek vert aranyként
őrzöm az anyanyelvemet!

Mert örülni és verset írni
és sírni is csak ezen tudok.
Csak anyám nyelvén tudom leírni:
Vigyázzatok rám, csillagok!
1972.

Koldusdiák

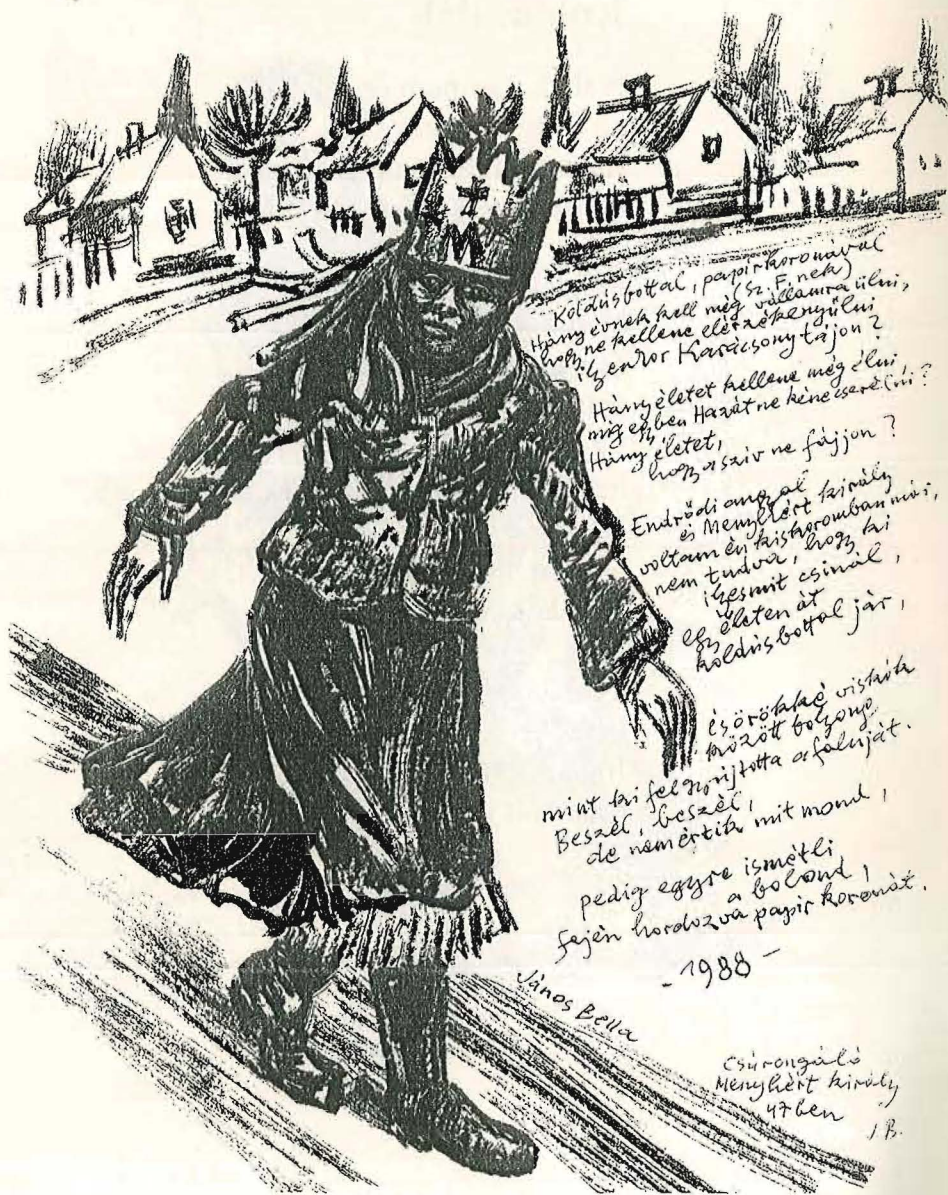
A diák már nem éhezik
ha idegenbe érkezik!
Éhezni otthon volt szokás!
kínózta az is, mint sok más.

Idegenben ételt kap,
ételt, italt minden nap!
és a karácsonyfa alatt,
ajándék neki is akad!

mert akik nem is ismerték,
ismerték jól az Istenét!
S noha nem értették nyelvét,
maguk közé bevették!

- Odahaza azalatt
készül róla vádirat!
Joga hol lett volna halni,
nem volt joga elinalni!

1998. december 10.

Koldús bottal, papír koronával
 (sz. F. nek)
 Hány évetek kell még vállamra ülni,
 hogy ne hallene élők a hangját?
 Hány évet korcsosonyt rajon?

Hány életet hallene még élni
 még egy, ha Hazát ne kéne csereválni?
 Hány életet,
 hogy a saiv ne fájjon?

Endrédi országát király
 és Menyhért király
 voltak én királyomban mi is,
 nem tudom, hogy ki
 igazságot csinál,
 és életet át
 holdis bottal jár,

és öröklés vitéz
 készült bolond
 mint ki felmonjotta a faluját.
 Beszél, beszél,
 de nem értik mit mond,

pedig egyre ismétli
 a bolond,
 fején hordozva papír koronát.

- 1988 -

János Bella

Csüregülős
 Menyhért király
 47-ben
 J.B.

A királyok Betlehemben

Három napkeleti király:
 Gáspár, Menyhért és Boldizsár
 Betlehembe megérkeztek,
 s nyomban énekelni kezdtek!

Kis Jézust így köszöntötték,
 Máriát s Józsefet is még ...
 s aranyat, tömjént és mirhát
 istálló földjére rakták ...

s máris vidám táncba kezdtek!
 ki ne csodálta volna ezt meg?
 hiszen a jószágok is még
 nagy Figyelemmel kísérték!

Három napkeleti király
 az istállóban körbejár
 csillog a koronáik nekik,
 de mégjobban a szemeik!

1999. január 6.

Napsugár pásztáz

Most tiszta, felhőtlen az ég
és hóval borított a vidék ...
fák ágai közt napsugár
pásztáz, s a hólepelre száll.

Ismered e hangulatot?
jó, hogy ilyenről írhatok.
Tiszta, de hideg még a lég:
párát szólnék, ha beszélnek.

Most látom csak, a hó fölött
a talaj a napon gőzölög ...
és ott, hol elolvadt a hó,
több zöld levélke látható.

Hóvirág, ibolya...? mi lehet,
aki már dacolja a telet?
és fenn az apró ágakon
a rügyeket tisztán láthatom!

Ó, ez mind még csak ígéret ...
de olyannak is nagyon jó!
érezem, ha erről beszélek,
bennem is elolvad a hó!

1999. február 15.

Ama téli utazáson

Ilyen télben, hóesésben
utaztam én a vonaton,
vakító holdvilágos éjben
Pest felé, nyitott peronon ...

Bent nem volt hely, mozdulni se!
kint is csak egyik lábnak!
- elgondolom: még szerencse,
hogy nem kellettem a halálnak,

miközben ütközön álltam,
rángatózó vaslapokon:
jegesek voltak, csúszkáltam,
ládám is kellett tartanom!

Hogy milyen volt a gondolatom,
ama téli utazáson?
el én azt biz' nem mondhatom,
ha rá gondolok most is fázom ...

és e jól fűtött szobában
kabátot, kesztyűt, sapkát veszek
s fogózkodva szék karjában
mindegyre csak emlékezek ...

Tizenöt éves voltam akkor ...
Nem fáztam! ... mi volt a titka?
Erős voltam, mint egy traktor
és művészeti gimnazista!

1998. december 7.

Mondja el

Más gondja van a világnak
mint gondolni Októberre.
Negyvenöt évet nem járhat
visszamenőleg semerre!

Ami elmúlt, jól vagy rosszul
egykor a régmúlt időben,
nem beszélhet itt esztendő
olyasmiről már lejtőbben!

Ha van, tinek ötvenhatról
mondokája mégis akad,
szóljon, de mondjon le arról,
hogy lesz aki reá hallgat.

Mondja el a fűnek, fának,
a boris és desüs Égnek...
mondja, amíg el nem fárad,
a magyarok Istenének!

*

(2001 Okt. 12.)

Későn jött rá

Gyors ember
későn ér el,
élte maradvány
éveiben,
Istenéhez,
kit eláldog.
Csak gyalsz ott
igen nagyra
pirkadattól
alkonyatig
nem is
tudva
mics-e,
vagy
van?

Civilizációs éjszakán,
tudalozva más határon,
már-már hogy az Égben
akadhat egy mindenható,
aki hatalmát beszélben
fogja, ami nem fogható!

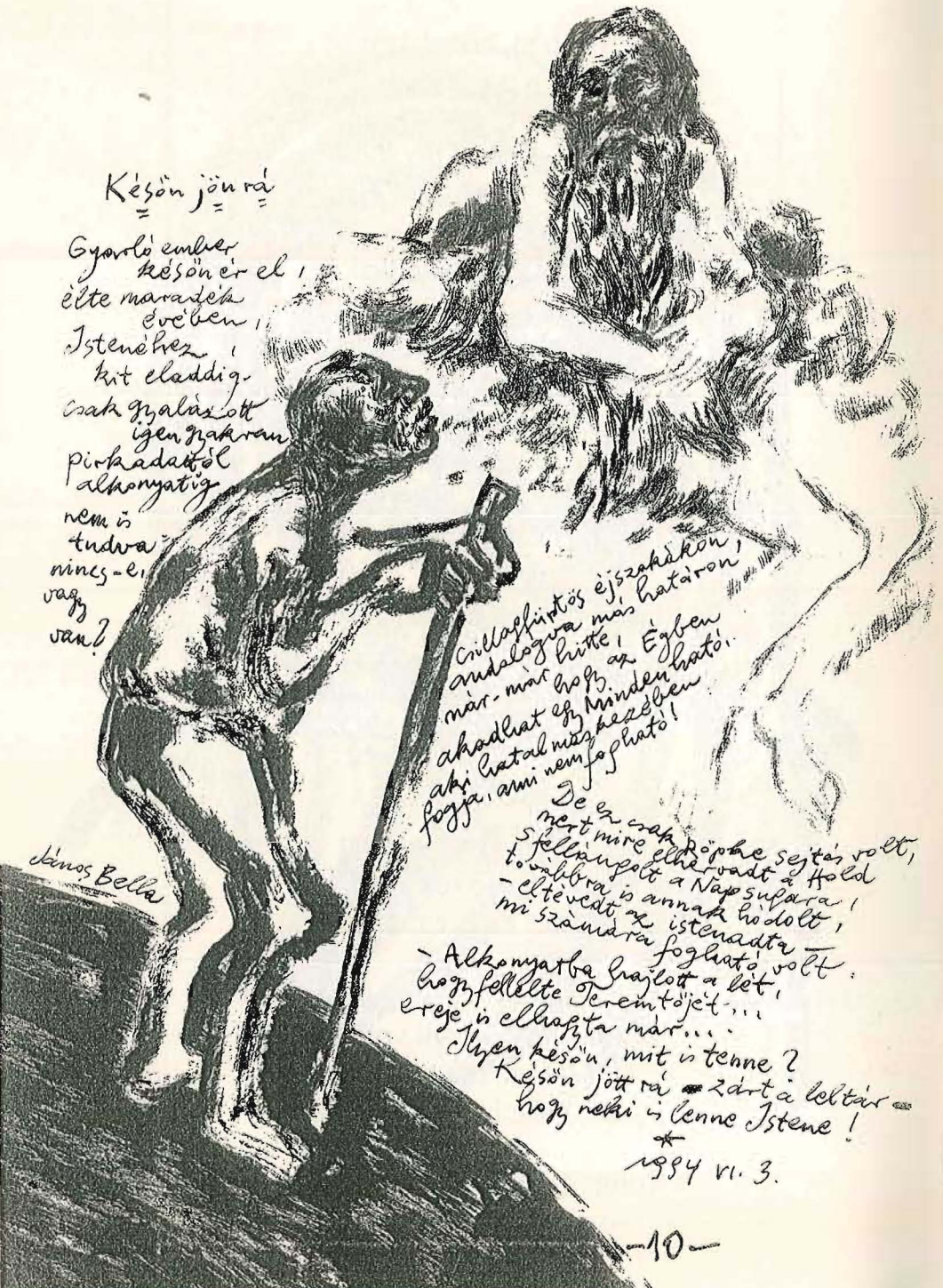
De ez csak pöphe sejtés volt,
mert mire elhívadt a Hold
szellőzött a Nap sugarára,
- eltévedt az annak hódoló,
mi számarra fogható volt.

- Alkonyatba hajlott a lét,
hogy fellelte Jeremást,
ereje is elhagyta már...

Ilyen későn, mit is tenne?
Későn jött rá - azt a létár -
hogy nekki is lenne Isten!

*
1994 vi. 3.

János Bella

Mondjuk el ezt még (15)

Ifjak és vének ajákán az ének
virágzott naponta régen.
Aki hallotta meg is tanulta,
s mondhatta maga is szépen.

Lakodalmakon, s más alkalmakon
mindenkor akadt egy nóta!
És hol egy akadt, maga nem maradt
emberemlékezet óta!

Mert, ha elkezdtek - "mondjuk el ez még!"
Szóltak és mondtak még párat.
"No még egy vígat, míg meg nem ríkat
minket itt nyomban a bánat!"

És hol vidám szólt, akadt ki táncolt,
s járták már mindegyre többen!
S, ha kimerültek, megint leültek
este a tűz körül körben.

Mesék és mondák százait mondták,
s tanulták egymástól könnyen!
Volt aki dalolt, olyat mi nem volt
soha még semmilyen könyvben!

1992. május 22.

Isten tenyerében

Magyar vagyok. Magyarul születtem,
de azért még nem vagyok születlen.
Noha Himnusz, nem egy dalol szében,
töliük én vagyok szebb, becsületben!

Magyar vagyok. Noha magyar Honban,
életemből harmadrészt sem voltam!
ámde bennem, jelen van a Haza
minden nappal és minden éjszaka!

És ha kérdesz tőtek = milyen Haza?
Olyan, melyben annak van igaza
aki akkor is ad, hogyha nem kap,
mert a szive s lelke nemes annak!

Magyar vagyok. Noha számba véve
nem vagyok a Kárpitok-ölebe?...
ámde a nagy Isten tenyerében,
nincs elveszve számomra az Éden!

* (2003 Nov.)

Nem kaphat nyugodt életet

Gyermek, kit sziréna ébresztett
s bombázók aludni nem hagytak,
nem kaphat nyugodt életet:
rossz álmai lesznek annak!

Gyermek, ki kertben földbe ásott
dudvával takart lyukban éjszakázott,
míg feje fölött nagy Hatalmak
csapata "világvéget" játszott!

aki elé tankok álltak,
mikor elfogta szív-csodálat!
homból olyan, puskacső elől
bármely országba menekül!

1998. július 12.

Tíz gyermek édesanyja

Közeledik édesanyám
századik születésnapja!
Isten éltesse! mondanám,
ha még életben volna!
de elment ő egy Vasárnap,
negyedszázada már...
miként, ha előjön a Nap,
a halvány kőd lassan felszáll...

Mivé lett Szépség és Jószág?
Szeretet, Hit, Bizalom?
Eszmére lett a valóság
azon a Vasárnapon!
Ő a tizenkilencedik
századból hozott darabkát,
mely sírásra kényszerítte szemét
és mosolygásra az ajkát.
* 1998. 1. 20.

Különös, fényes éjszaka

A telihold felhőtlen égen,
Sétálgatott egész éjjel.
Besugárzott az ablakon,
fényét láttam a falakon

haladni ide-oda szépen,
az álmaim szünetében...
De még álmaim közepette
is éreztem közelemben'...

Különös, fényes éjszakát
varázsolt ide most tehát...
miért is tette ezt a Hold?
Anyám születésnapja volt!

2002. január 29.

Mint akik valamit keresnek

Borostás férfi
terhes neje'vel
jöttek szembe
velem az utcán.

Fáradt ápolat-
lanok, az éjjel
szabad ég
alatt
aludtak tán?

János Bella

Kis batyu az asszonyka
kezeiben,
Éltesebb férje kezében bot.
Haladt a pár, egymás mellett szépen
ruháik tiszta, de kopott.

Honnan jönnek, s vajon
hová mennek?

Járásuk nem volt
határozott...
mentek, mint akik
valamit keresnek,
mint menni szoktak
hajléktalanok.

Elhaladtak...
én utánuk néztem
megbűvölten
egy jó ideig...

S már mindegyre
jobban úgy éreztem:

Mária s József
mentek el itt!

*

1994 XII. 20.

Mint akik valamit keresnek

Borostás férfi, terhes neje'vel
jöttek szembe velem az utcán.
Fáradt ápolatlanok. Ez éjjel
szabad ég alatt aludtak tán?

Kis batyu az asszonyka kezében.
Éltesebb férje kezében bot.
Haladt a pár, egymás mellett szépen...
Ruháik tiszta, de kopott.

Honnan jönnek s vajon hová mennek?
Járásuk nem volt határozott:
mentek, mint akik valamit keresnek...
mint menni szoktak hajléktalanok.

Elhaladtak. Én utánuk néztem
megbűvölten egy jó ideig...
S már mindegyre jobban úgy éreztem:
Mária s József mentek el itt!

1994. december 20.

Csodától nincs távol

Szüleimmal éltem
csak tizenöt évet
s Honban egészében
csupán hattal többet.

Ebben is háború,
önkény, forradalom,
nincstelenség és bú,
gond éjjel s nappalon ...

de, hogy e mellett még
Öröm és Boldogság,
mondhatatlan Szépség
s hihetetlen Jóság!

ez a Csodától már
oly nagyon nincs távol:
el sem hinném talán
én a más szájából!

1998. november 29.

Ezer anyanó

Ezer lány anyja lett
hormoncévenként,
míg végül az egyik
megszült tégedet.

Egyiknek álma,
másiknak átha
öleli lelked
s úzi véredet!

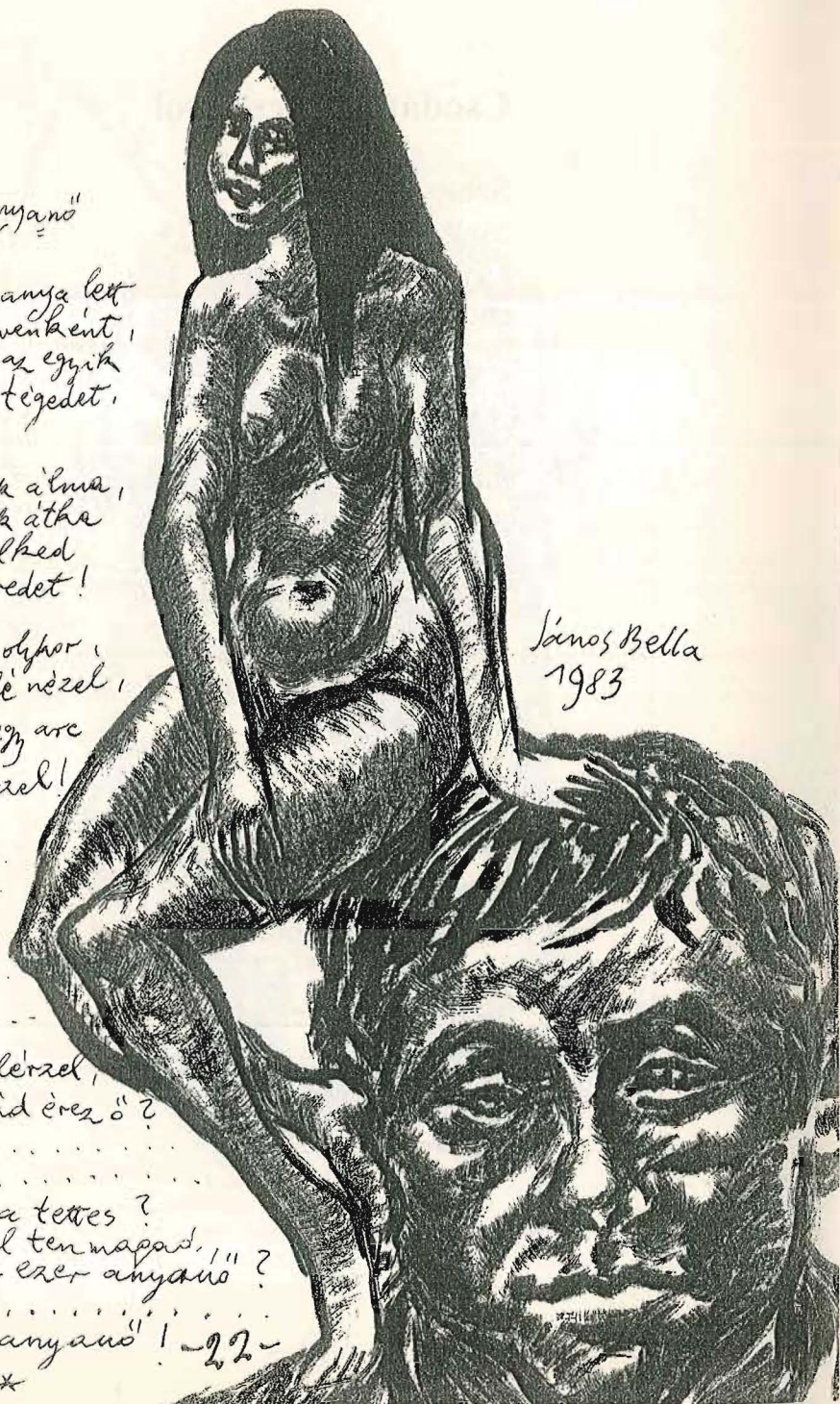
Megesik olykor,
ha befelé nézel,
felöltik egy arc
és te felezel!

És te felezel,
vagy read érez ő?

Ki itt a tettes?
egyszál ten napad, " ?
vagy ezer anyanó?

Ezer anyanó! -22-

*

János Bella
1983

Faluszélen

Alkonyati sűrűségben
világít a hó lepszében,
amikor már setét minden:
barna-asszony, fehér ingben...

Alkonyati sötéttségben
feljön a Hold is az Égen...
lassan halad, olykor megáll,
ha kőmennyből fehér füst száll.

Éjszakai sötéttségben,
nincs már a Hold sem az Égen...
Elaludt a lámpa fénye
és a kunyhók háza népe.

Üres, csendes a világ itt,
csak a fehér hó világít...
az is már csak olyan gyéren,
hogy a vándor hazatérjen...

*

(2003 Dec.)

Hej, októberben

Októberben még éltek a hősök,
egyiküket az utcán láttam:
velem szemben, esőben jött
köhécselve, kiskabátban.

Kérdésemre, hogy felöltöje
hol van? - a Zaciban! - mondta.
Nem hallottam többé felőle,
csak amikor meg volt halva.

Egy másikkal, egy szobában laktam
évekig diákotthonban.
Hetekig nem tudtam, hol van ...
„Meghalt!” - róla is ezt hallottam.

Egy harmadikkal aznap reggel
Szatócsüzetben találkoztam ...
intett, sietve ment el:
„Meghoztam, amivel tartoztam!”

Mondjam még? - nincs sok értelme,
hiszen ezek már csak képek ...
Hej, Októberben, sok-sok éve
a hősök még köztünk éltek.

1998. október 17.

Nem titok ez

„A háborúnak most már vége!”
jelentette ki Bus egy éve.
Jelentette, de mi végre?
ha még most is háború van,
Közel-Keleten, Irakban!

És még most is háború van,
hogy kitasz előháborúban
nem pusztíthatat el nyomban...
telvát, hogy aki megmaradt,
pusztíthatatlan most, utólag!

Mivel Bus, háborút akart
mindenáron, mely soká tart...
belevont ő lefegyvert, maffyart,
mikor közben sok dollárt ígért
ha tudnát adni érte vért!

Az embernek hát menni kell!
Mert élnie kell, ölni kell!
Fizetni életet élettel!
És, hogy ennek mi a titka?
Nem titok ez = politika!

* (2004 Jún. 15.)

Bella János
 Paraszt piéta
 1992 v. '28.

Hüremzőn
 Hit, Remény,
 Szeretet
 Pényvérek
 Ellen
 mit sem
 használt!
 Hejette
 csak egy
 levelke
 jött meg =
 "Hösi
 halált halt"
 benne az állt.

Anyja ölebe tették
 a papírt,
 aki könnyeit
 hullajtja rája...

Szegényasszony fiát várja

Nem ég a rőzse, megárott
 hátán az öregasszonynak.
 Fijja mindegyre a lámpot,
 szikrák szemébe táncolnak.

Füst gomolyog a katlából,
 kemény nem lesz = nem meleg.
 "Jaj Istenem, ma este hatkor
 megjön Pestről a napzgerék!

Hogy készül el kedvencétke =
 a túrós-kapros palacsinta?
 Hogy rajong a lelkem érte =
 mára levelben megírta!

Teremtőm! adj egy picit lámpot,
 no meg egy picit, ha lehet!
 - Aki világot égni látott,
 most lángostáért kesereg...

Az úr, foliózárt meghallgatta =
 adott lámpot... s vett gyermekét!
 Elkészült a palacsinta,
 de a fiú nem jöhetett!

- Szegényasszony vár a fiára
 a konyhában s mindegyre zokog...
 Jön a hír, tovább ne várja =
 "Agyonlőtték az oroszok!"

* (1994 Okt. 3.)

Nézd az arcukat

Bombák hullnak a Fővárosra
és tankok lőnek házakat!
Kapuk alatt ropog a puska ...
majd lassan az is elhallgat.

Nyomasztó a csend: ördögi!
amit csak sírás törhet meg:
jajveszékelhet a többi!!
nem kik szétszórta fekszenek!

Nézd az arcukat: gyerekek még!
így néz ki az ifjú Szabadság!
rövid ideig mint vendég,
járhatta a pesti utcát!

Nézd az arcukat: gyerekek még!
iskolában lenne helyük:
tanulni Történelmet! - szent Ég!
nem írni így!!! - Isten velük!

1998. november 4.

Le is út, fel is út

Nyílik a pipacs, zsendül az árpa
köröskörül a határba?
S az Égtetejéről Nap pirit
reám, az anyja mindenit!

Haladok hosszú útamon...
tenyérszíri árnyék sincs azon,
csak amit magammal viszek,
talpam alatt, ami viszket!

Legszívesebben lerigném
bakancsomat és a ruhám
levetném s felrarnám őket
egy koróra, madáríjesztőnek!

- Haladok a széles határban...
A horizonton tornyok rezegek...
Még nem tudhatom hamarjában,
az estebédem hol veszem meg?

- Torony, melynek estéli harangja
a legszebben odalivogtat,
odafigyelek és arra -
felé veszem útamot...

- Nyílik a pipacs, zsendül az árpa
köröskörül Németországba,
ahol lábam ötvenhat óta
le is fel is az utat rötta!

-32*- (2004 június 8.)

Patakparton

Patakparton haladtam,
lassan kisért a víz...
közben elgondolkoztam =
ez vajon hova visz?

Madárdal s nyárfák fogadtak,
már minden nyolc-tíz méteren...
Kövek közt felzúgott a patak =
adta örömet értenem.

"Hova mész?" - kérdeztem halkán
a néhol siető patakot...
Válaszát fel nem foghattam,
csak azt, hogy előre mutatott!

Követtem több órán át
s végül ő intett "agyő"-t nekem...
Haladt, felgyorsultan tovább
s én már nem követhettem...

és már futott is a folyóba,
mint anyaölbe a gyermek!
Gondoltam = milyen jó volna
lenni nekem is ilyennek!

* (2004 május 3.)

Az álom
 Ugye, az éjszaka
 az más...
 más volt az máshor is
 mindig!
 Munka után az elavias
 pillanata csodaszép!
 Az egyre terjedő varázs =
 álom, mit reálok
 hint az Ég,
 hajnalig maradó
 csodás
 szerelmes, tündér vendég!

Ki egész éjjel udvarol
 s szebbnél szebb dolgokat ígér,
 képet fest, verset ír, daltól...
 elmegy... és mánap visszatér!

Életre tanít s e végett
 példája = jó s rossz, ezernyi!
 Bemutat sok szörnyűséget,
 melyből az életre ment ki!

S megint zöngörűséget,
 mely kibékít az élettel...
 s ha már mindenből elég lett =
 elmegy végleg! a lélekkel!
 * 1995 Szept. 22.

-34-

Ha érik az eper

Eperfáról kéne szólnom!
 ugye csodás gyerekkorom?
 Amikor már ért az eper,
 másra se gondolt az ember,

minthogy usgyi! fel a fára
 a legmagasabbikjára!
 Ágon ülve, eszegetve
 királyként nézegetni le

a földre, ahol libák, kacsák
 élvezik az epercsatát:
 csak egy ágat kell megrúgni
 és az eper el kezd hullni!

Ha a gyerek fára mászik,
 ember - állat lakomázik,
 még a nagy tál is megtelik,
 enni vének se restellik!

Gyerekek szája s feneké
 epertől lesz már fekete!
 "Gyertek gyerekek, egyetek,
 nőjön hasatok, begyetek!"

1998. szeptember 23.

Bella János

Csodás este

Felhőtlen, fényes most az Ég,
midőn e sorokat írom.
A Holdvilág tiszta s oly szép,
kimondani alig bírom ...

Csodás Este! a csillagok
annyira elkápráztatóak!
nem is tudom, hogy ki vagyok
s hozzájuk milyen nyelven szóljak?

Csend. Izgatottan s boldogan
érezem valami közeledtét ...
feszült várakozásomban
mintha csak fül és szem lennék!

Hallgatom a kellemes Csendet ...
olyan mintha halk zene lenné ...
s erősödve kerekeket
vélek már hallani benne!

És már szemekkel láthatom:
a vonat tágas síkra ér!
Királynő néz az ablakon ...
az arca bájos és fehér ...
1999. január 22.

Csak a vadrózsa

Nincs már felszinen ötvenhat.
Megemléstette az Idő!
Megemlékezést ha kap,
legyen az már elegendő.

Ha van, kik magukon hordozták,
annak nyomait mélyebben,
megvénültek! - a mai Ország
nem érdekelte az ilyenben!

mert azt ferdére pofozták,
hogy bedőlt a kút s a tető!
s befutották a vadrózsák =
benépesült a temető!

Nincs már felszinen ötvenhat!
Az Idő elvégzte dolgát!
Az anyaföld ha ölbe kap,
csak a vadrózsa gondol rád!

*

(1999 Dec. 10.)

Kalandozásaim

Hagyjatok meditatálni
naponta egy órahosszat.
Nem fogok ezzel csinálni
senkinek semmi rosszat.

Csupán újfent bejárni
Kivánom a világot,
amire rátalálni
olyan nagyon Kivánok!

-40-*

Ami nélkül a létém,
majd, hogy nem értelmetlen!
Engedjétek hát engem
naponta járni ebben!

amíg élek, míg elmérem
és szívem felfogni tudja,
mit feltár, — egy helyben ülve —
Kalandozásim útja!
2007 szept 19.

A képviselő

Valamikor, még gyerekkoromban
hallottam ezt a történetet:
Emelvényre, valamely faluban
egy képviselő fellépetett...

Oly mereven állt ott egymagában,
elnézve hosszan az embereket,
mint akinek sóbálvánnyá váltan,
szólni immár nem lehetett.

Hosszantartó, fájdalmas volt a csend,
majd így szólt egy vénhez, halk szavakkal:
„Adja csak a botját ide Kend...”
S felnyújtották azt neki azonnal.

Ő alaposan szemügyre vette...
további csend... mindenki figyelt...
és hangját kissé felemelve
jelezte, hogy gondolatra lelt.

S így szólt: „Emberek... itt ez a bot...
felül görbe... s alul meg benne szög.
S ez a nagyobb rész, amit most fogok,
egyenes, a két vége között...”

E felső görbe rész: a gazdagok!
Lent a szög meg: a gazemberek!
S közepe pedig, amit itt fogok:
becsületes, szegény néptömegek!

mint Maguk is mind, jó Atyafiak!
... S nézzék csak... megfordítom a botot:
a gazemberek máris felül vannak!
s a gazdagok lent! ... ámde ugyanott,

hol eddig voltak, maradtak Maguk!
... Sajnos, hogy ezt így kell mondanom,
hogy velem, vagy nem, vissz tovább útjuk,
szegényként kell menniük azon!

1994. október 22.

Eső után

Eső után hajlik az ág:
rám hajolnak az orgonák!
kiskapunál s a ligetben
motoszkálnak az ingemben!

és suttognak oly szépeket,
hogy bódulatba ejtenek!
Színek és illatok árja
a lelkeket általjárja!

Kérdezném, ha szólni tudnék:
mondd meg nekem teremő Ég,
létezik ezen kívül még
világűrben ilyen szépség?

és ha lenne halvány mása...
akad aki azt csodálja?
s ahhoz verset, anyanyelvén
lenne képes írni, mint én?

1998. május 1.

Jogot követel az élet

Most aztán elő a vidámsággal,
a fekete gyászos napok után!
Elő az égszínkékkel, sárgával
s a pirossal sem olyan kurtán!

Elő a kedvenc nőtákkal,
a lassival, a ropogóssal!
elő a fergeteges táncsal,
épp' így mint a csoszogóssal!

Elő a bíkkal, a csókkal,
a gyöngéd s vad simogatással!
le az átizzadt cökmoakkal!
Elő az egybeolvadással!

Elő! ... mert jogot követel
magának a pezsgő-Élet!
s aki ez ellen bünt követ el,
az már is a sátáné lett!

*
-44- (2004 Ápr. 17.)

Isten és a
bajader
J.W.v. Goethe
1990 v. 19.

Szabadság

Szabadsággal mit kezdeni,
az sem tud még eleinte,
akinek szorgos kezei
dolgoztak, s harcoltak érte.

Lassan lehet csak megnyerni
magunknak, mint újszülöttet:
Sokszor kell őt felemelni
míg majd ő emel fel minket!

1998. július 6.

Földi és égi sátorban

Akinek nincsen háza,
háza most annak is van:
a liget ráruházza
a lombot, mely vízhatlan!

Akinek nincsen fekhelye,
fekhelye most annak is van:
Lomb alatt padra fekket le
s madárdal kelti hajnalban!

Akinek nincs eledele,
eledele most annak is van:
Neki érik a cseresznye
az árnyas lombokban!

Neki érik szamóca, eper,
az erdei tisztásnál!
és finom hús italra lel
völgy ölén, a forrásnál!

Akinek nincs éneke, szava,
éneke szava, annak is van!
Vidáman dalol s füttyül most az a
sok énekes madarakkal!

Akinek nincsen Istene,
Istene most annak is van!

2000. június 21.

Mohás forrás

Nem apadt ki még a forrás:
Folydogál még lassan, szépen,
hogy a vándor, vagy bárki más,
enyhet találjon vizében.

Napnak hevén, madársereg
tanyázik a közelében...
s e víztől futásnak ered
a vad, erőt kapván éppen.

Vadrózsák és liliomok
nyiladoznak e forrásnál...
árasztván édes illatot,
mi gyógyítóbb orvosságnál!

Nem apadt ki még a forrás.
Folydogál még lassan, szépen...
Mosogatja éjjel formás
lábát a Nymfa vizében!

2000. május 8.

Dér szállta meg

A liget egy kulissza volt.
Itt bokor, ott pázsit, amott Hold...
„Mehet a próbafelvétel!”
mondta a rendező az éjjel.

A sétányon, az árkádok alatt,
kéz a kézben, egy pár haladt...
S a tónál, melyben velük lépett
a Hold...megálltak valami végett!

„Tovább, tovább!” – parancsolón
Szóltak rájuk a hangszórón.
De ők csak álltak, mindenestül
kiléptek a filmszerepből!

– Mire a tavat megkerülték,
Kihalt köröttük a vidék...
a Hold is elhagyta az Eget...
Dér szállta meg a fejüket!

1999. június 15.

Hajnali séta

Mentem az utcán, mialatt
a hátam megett feljött a Nap!
Megrajzolta árnyékomat
mely szépen előttem haladt.

Ez vezetett igyekezve,
faluból ki, a ligetbe...
majd fák árnyaiba olvadt
ahol várt reánk egy kis pad.

Légben illat, gyepen harmat,
fákon virágok s madarak!
Ilyen palotát emelt nekem
a természet e reggelen!

S dúdolgatva, elmélkedve,
visszatért a vándor kedve:
s érezte e pillanatban,
hogy tán már nem is hontalan...

2001. június 26.

Könyörögve kérem

Megesik, hogy verset írni kéne,
ámde verset írni nem lehet!
S úgy teszem a tollat s papírt félre,
mint játékait a megvert gyerek!

mert a lélek sajgó fájdalmával
nem lehet írni, s nem játszani!
Kedv kell ahhoz! lélek, ami szárnyal
önfeledten! nem olyan mint ami

tört szárnyakkal betegen hever
lent a földön, lent a porban, sárban!
és önereje nem emeli fel,
emberben való csalódottságában!

Tört hittel és tört szárnyakkal
játszani és írni nem lehet!
Gyógyítsa meg mindkettőt hamar,
könyörögve kérem az Eget!

1995. november 29.

Kalandozásaim

Hagyjatok meditálni
naponta egy órahosszat.
Nem fogok azzal csinálni
senkinek semmi rosszat,

csupán újfent bejárni
kívánom a világot,
amire rátalálni
olyan régen kívánok!

Ami nélkül a létem
majd, hogy nem értelmetlen...
Engedjete hát engem
naponta járni ebben!

amíg élek, amíg elmém
és lelkem felfogni tudja
amit feltár, egy helyben ülven,
kalandozásim útja!

2001. szeptember 19.

„Milyen szomorú is lenne
szomorúság nélkül a világ!”
mondja Márai s mindegyre
szomorkodni neki lát.

2001. szeptember

- Magyarország, egy nyári mese-

60.

A nap már a templom
gombját
festégeti rötire,
megérkezünk,
ahogy mondják:
haza!
Kisendrődre!

61.

Szállingózik már a falu
népe a határba,

Szalma kalap,
szalmasaru,

ingbe, meg
gatyába...

62.

Ját ismerős
ismeretlen,

téveszes, napszámos,

Szól a szomszéd
is a kertben =

"Jstem
hozott
János! ..."

Nyelvet, amit ők beszéltek

Autónk lassít... árok mellett,
néhány fa árnyékába állunk,
hol kissé megmozgatni lehet,
a hosszú üléstől zsibbadt lábunk.

Dülőút megy a semmibe,
két oldalán akácfákkal.
El is vész az egyszerűbe...
Onnan már az Égbe lábal.

Ám oldalvást, kissé beljebb,
bokrok mögött, tanya romja...
Alig látszik, mintha rejtett
kincse a Pusztának volna!

Nem jelzi a kútágas már,
hogy ott emberek élnének.
Rajtunk kívül nemigen jár
erre még egy árva lélek.

Éppen ezért megyünk oda,
megnézni azt közelebről,
amíg az autónk motorja
az árnyékban kissé lehül.

János Bella
1972 II 15

– Vályoghalmaz, téglá, cserép,
köztük gizgaz, rajtuk dudva.
E környéken gazdát cserélt
ez a vaddá vedlett Puszta!

Kútágas, miként kopjafa,
égre mutat, panaszt emelve!
Beomlott kút és alatta
nyugszik a tanyának lelke!

– Elképzelem... nemzedékek
éltek itt, ezen a tájon...
Nyelvet, amit ők beszéltek,
értem, beszélem, csodálom!

1994. október 5.

Endrődön

Utcán, a járdás oldalon
haladok kerékpárral,
mi tele van, mondhatom,
csodaszép szilvafákkal!

és érett szilvák húzzák le
a fáknak ágait,
ezért muszáj görnyedve
kerékpározni itt ...

Ismerős házak, porták
haladnak el sorjában
s kacsák, libák és birkák
állnak az út porában ...

De, mintha kihaltak volna
erre már az emberek:
tekintek ide-oda,
de rájuk nem lelek.

Kinek érik e rengeteg
gyümölcs? kérdem magamtól
és erre feleletet
hoz egy közelgő traktor:

„A népek apraja, nagyja
dolgozik a határban:
mindenki hasznosítja
maga ott a munkában!

és akik már pihennek,
vannak a temetőben!
Szaporodnak ilyenek,
ilyenkor nyáridőben!”

Ó tudom, suttogom én is ...
most éppen odatartok:
virágcsokorban a tövis
szúr, amit szorongatok.

1998. október 21.

Tavaszi hadjárat

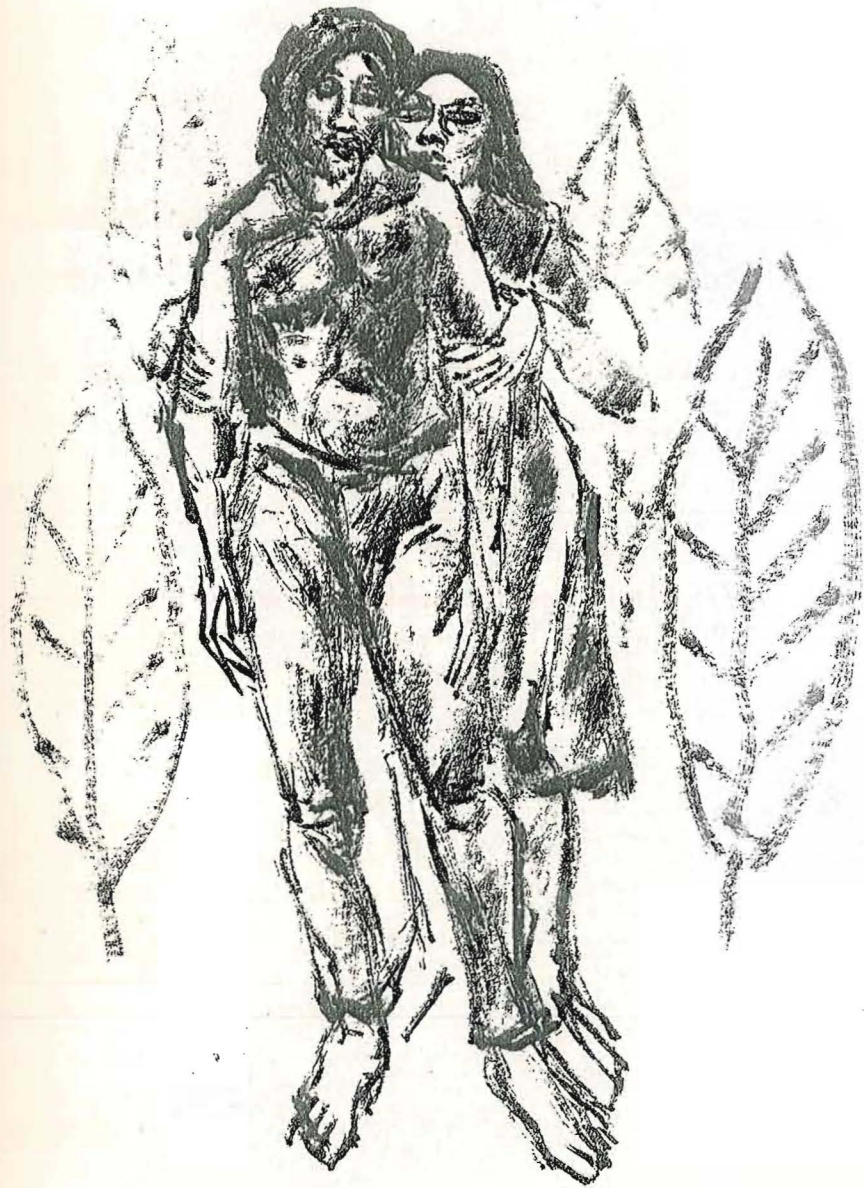
Elképzelem... kétezredszer
tör ránk a Tavasz Krisztus óta!
Nem fogyott el még a löszer
a szelid, nagy Ostromokba!

Hány emberöltő!... teremő Eg!
és mennyi volt annak előtte!
Csoda még, hogy a történyét
a Tavasz eddig el nem lötte!

És lö ma is! Saiven talál
engem is egy jól célzott golyó!
Ó hányadszor, hányadszor immár?
E nem halált, de életet hozó!

Dicső harc!... csattog a ravasz,
és ropognak egyre a pusokák!
Milyen jól célöz a Tavasz
kétézerben is, a Krisztusát!

* (2000 Május 26.)

Követtem én is

Újév! Petőfi születésnapja!
Elragad engem is egy gondolat:
Ki az, aki neki átadhatja
az én jókívánságaimat?

Van-e futár, aki elvágatna
két határon át, oda a Pusztára?
hol kancsó bor mellett rátalálna
a Költőre, valamely csárdába'!

Ha ott nem, szélvészként, úgy hiszem,
nyargal ő faluról-falura!
és követik barátai, tízen!
a garabonciást! mindenhova!

– Követtem én is... sok alakban,
miként néhány korábbi rokon...
midőn velük én is még ott laktam,
a kietlen, pusztai majorokon!

2002. január 1.

Most is tél van

Tél, mint a képeskönyvekben!
Néhol már térdig ér a hó!
Haladni szánkón lehetne könnyebben,
ha lenne szánkó s hozzá ló.

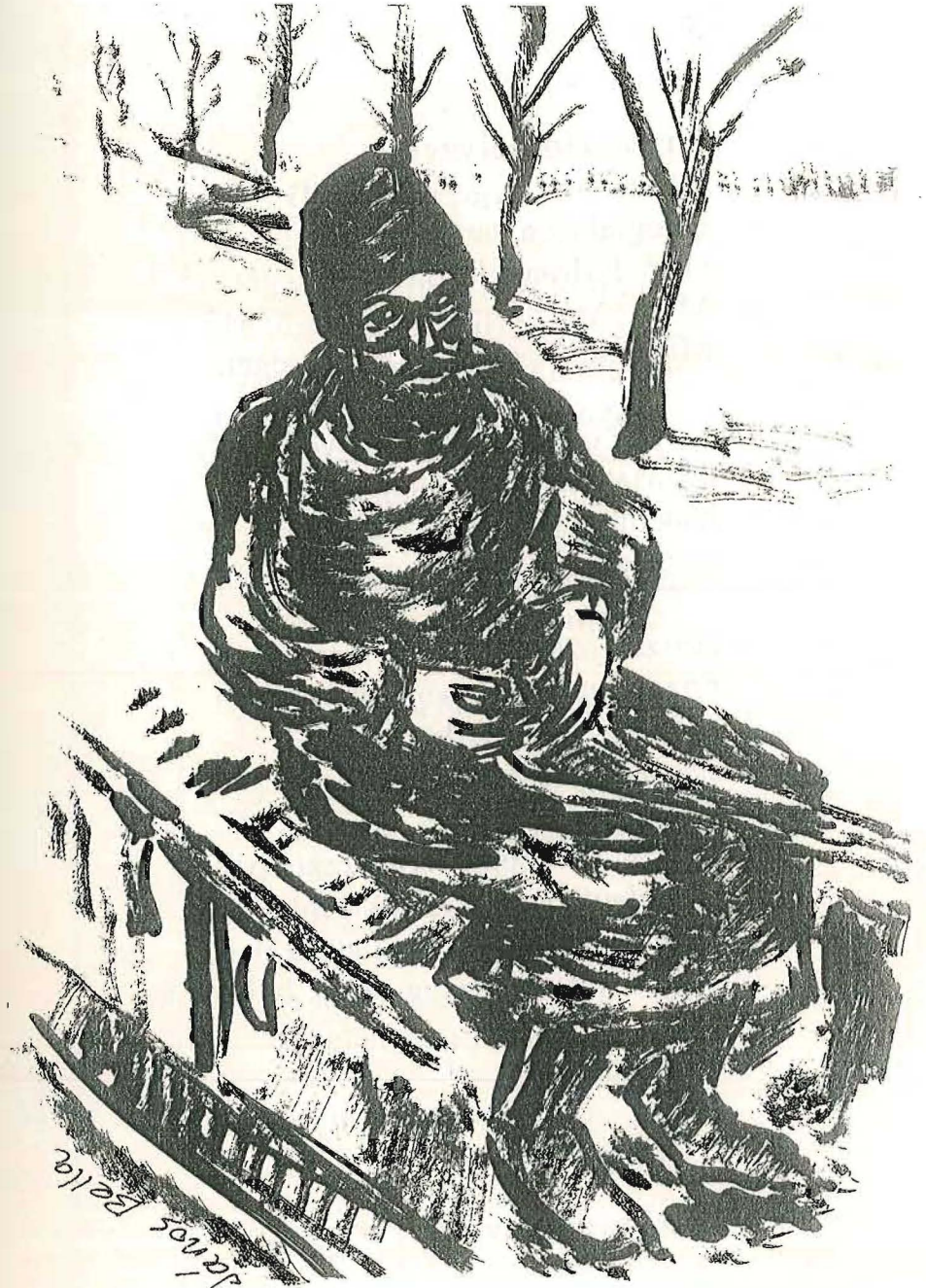
Vastag, fehér hótakaró
csikorog a lépések nyomán...
Szánkóval suhanni volna jó!
mint régen Endrődön s Gyomán!

Akkor azt hittük miénk a Világ!
Rajtunk kívül talán senki sincsen...
Kizárólag hozzánk küldi Fiát
a legnagyobb Úr, az égi Atyaisten!

Mi voltunk a Pásztorok s Angyalok!
S magam is a jó Menyhért király!
Betlehembe elértünk gyalog:
Csillag fénylett minden istállónál!

Most is tél van. Csikorog a hó...
mint valami befagyott kertajtó...
Haladni csak szánkóval volna jó!
lépten-nyomon elakad az autó!

2002. január 2.

Aggasztó helyzet

Elfoglalták a varjak a várost!
Hoztak ricsajt, hoztak sötétséget.
Mit tegyen az emberfia már most?
Mindenkit csak ilyen kérdés éget.

Nem is csak a varjúsereg végett
aggasztó a helyzet most itten,
hanem mivel felhőszerelvények
közlekednek mindegyre az égen!

Hozzák őket a szelek, viharok!
s az eső nyomán megindul a hegy!
hóna alá vesz egy hegyi falut
és azzal a mélyebb völgybe megy!

Itt meg, mondom, varjak csatároznak
s mindenféle csúfságot kiabálnak!
Mennének már, de úgy határoznak,
hogy egy párszor mégis csak itt hálnak!

2000. november 29.

Ilyen korban

Ilyen korban nem köti már
betyár kútágasnak lovát.
El nem vágtat, ha a zsandár
érte jön. Megadja magát.

És ha lova sokkal inkább
nélküle tájnak nekivág...
Menjen az! minél hamarább!
Nem köti meg ő a lovát.

Boldog ő, ha a csárdában
jó bort mérnek s pogácsa sül!
Nem kívánhat még álmában
sem többet, ha ez teljesül.

Iszogatni s verset írni
látják ingre vetkőzötten...
S lova nélkül útra kelni,
a hajnali sűrű ködben...

1998. április 9.

Nézem a csillagos Éget

Sok csillag közül, melyik ragyog szebben?

Melyikből lesz betlehemi csillag?

Melyik áll az istálló közelében
és pásztorokat odacsalogat?

Melyik vezet oda királyokat?

Nézem, nézem a csillagos Éget...

Egyelőre nem látok még olyat,
amely csillagoknak csillaga lehet...

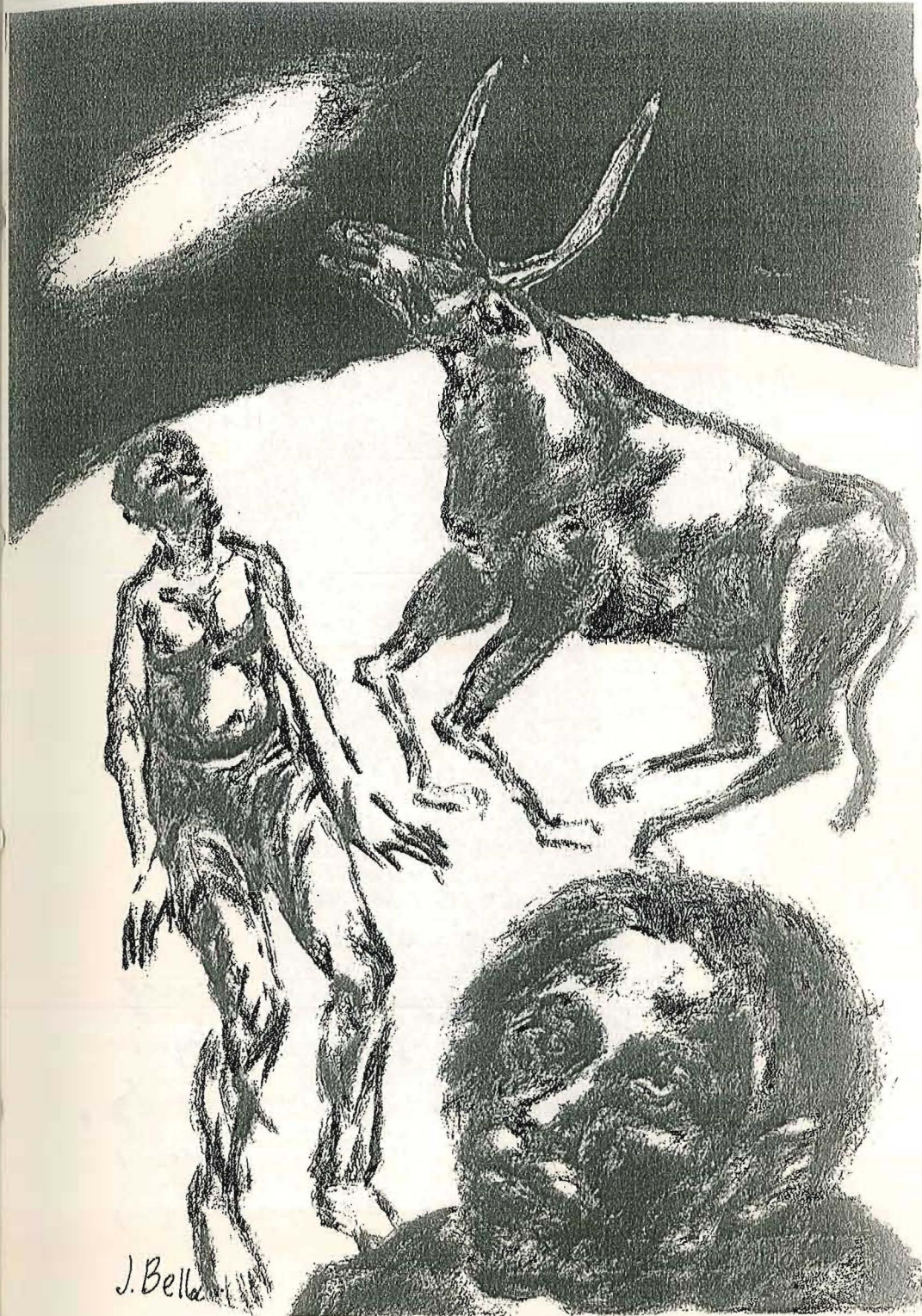
De tudom én, az Atya parancsára
volt és lesz is minden lehetséges!
S a kiválasztott mint ha arra várna,
teszi dolgát, miután felérez!

S meg minden, magától értetődően,
miként a jól betanított szarvas!

El sem hinnék előtte lejtöbben,
hogy jömaguk is mire képesek

ha elérkezik a nagy Pillanathoz!
melyben elsőként az Annyal szívre lép
S meglirodíti majd a pásztoroknak =
az emberiség elnyerte Istenét!

* (2001 Dec. 11.)

Mind mágjára lép

Petőfi, József Attila s Ady,
kapnak száz évet hármán!
Nem lehet többet kapni
költőnek a Hazában!

Mert áldozatok, sietősen
kellenek a Haza oltárán!
És ez alól egy költő sem
tud megszabadulni talán!

És belépnek a szentek sorába,
kiket imádni fog a nép!
S nevikre, minden iskolába
megtanítják a csemetét!

- Ő, lány költő halt frontokon
s életfrontokon igazságtétlen!
Számukat el se mondhatom,
neveiket se tudom én!

Ó, lány, ki lehetett volna még
nagy költő!... teremtő! Ég!
de hol a Haza oltárán májja ég,
ott a lepénység tűzbe lép!

* (2004 márc. 5.)

János Bella

Ködben állnak a nyárfák

Zúzmarás az erdő s mező,
ködben állnak a nyárfák:
a patakot szegélyező
besorozott katonák!

Ide a Nap később ér el
mint ott a kápolnára,
a dombháton, ahol térdel
Mária, s néz fiára!

aki ott a kereszten, kint
mutatván néz Eget ...
olykor az anyjára tekint
s Feltámadást emleget!

1998. december 17.

Felszín és mélység

Nézd csak a Tengeret,
hajókat dobál!

Nem egyet elnyelt
öbefejelme már!

Tobzódik!... nézd csak,
hullámokat vet!

Süllyed és felszap =
itt völgy és ott hegy!

Soha nem nyugszik!
ámde a mélyen
Béke lakozik,
most is mint régen...

Ott Béke honol,
nyugalom és csend...

Fent dúl a pokol,
üdvösség van lent.

* (2004 Ápr. 4.)

A nóta végett

Én láttam a parasztokat...
lovagoltam térdeiken
Suszterájban, elég sokat,
gyermekkorom éveiben.

Szólt a rigmus, szállt a nóta,
fülembé másztak dallamok...
Elment hatvan év azóta,
de a dal, velem maradt!

És ha így szólna valaki:
„Mi végett a szavak s dalok?
Messze nem lehet haladni
az atomkorban már gyalog!

mi végett a tanya romja,
vályog, kútágas, paraj?
Mire jó az, ha elmondja
valaki, hogy mi volt tavaly?”

Erre én csak azt mondhatom:
„Kár lenne az emberiséget,
ha kipusztítaná az atom!
ha másért nem, a nóta végett!”

1999. október 24.

Vadrózsafüzér

Vadrózsafüzér vállamon hajlik
s mellemhez rugul, hol vérem zajlik.
Illata árad, mégrészepitőn!
Mi végett fáradsz, ilyen szépítőn?

Verset kér tőlem, -nem, követel!
mindaddig nem éreztlítem el!
Kis töviseik, melyek még pulórák
fogják ott és itt, rajtam a ruhát!

Sőt a bőrömnön is érzek párat,
egyreszt örízőn, másrészt mert várat,
Illatért verssel muszály fizetnem,
és nem érez el, mi ezért nem teszem!

Vadrózsafüzér, fogadd e verset,
bár illatod ér, ilyenből ezret!
Lépeim előleg ez, s most eressz el...
Tudom, felőled hallok nem egyszer!

Vadrózsafüzér -
vadrózsafüzér -
vad - rózsafüzér -
vad rózsafüzér!

*

(2004 Jún. 1.)

Miért múlik el a Szépség?

A jó Ég tudja, mi végett
kutatom a gyönyörűséget
mindenkor, minden dalomban
Nincsen jó az, ha rátalálok,
de szót veszek el, hogy váltak
bűnösök kell venni legottam...

Magamat ugyan, itt a Földön
érezni mily miért kötöm
vélhez, mi kedőből felszólít?
Szívembe mit mi végett szívom,
ami talán még a Nyírón
számonon örökre élvesz!

J. Bella

megmondhatója, csak a jó Ég 1
Ligy miért múlik el a Szépség 1
s miért örökös a vágy utáná 2
Nincs tudomány, mi választ adna =
mert szerelmese ember abba 1
amit élvezet nem sokára 2
* 1994 Május 8

Gazsi betyár

Az éjszaka leple alatt
Gazsi betyár lopva halad,
Göngös-Galambs tanyára =
fáj a foga a lovára!

Gazsi betyár azt is tudja,
mitől hallgat el a kutya =
van zselében olyan fahat,
amitől az veszteg marad!

és a lóval is tud bánni,
Sokkalta jobban mint bárki!
Míg a gazda egyet fordul,
váptat ő két határon túl!

Gazsi betyár, Gazsi betyár,
kiderült az Égbolt! - be kár!
Felér istálló falánál
vár rád már három zsandár!

Elárult a szép szeretőd,
mert megcsaltad mással te őt!
Nem csalsz, nem lopsz ezentúl már,
eszeden egy asszony túl jár!
* (1996 Okt. 31.)

Magyarország, egy nyári mese
(Elbeszélő költészet, I. fejezet)

.... En egyre csak
azt a percet vártam,
míg meglátom az
első embert végre,
aki az ottlét
a magyar határon,
hogy elhagyja azt,
nem is jut hozzá!

Ki magyarul szól,
nyílt magánhang -
Zölköl
és mosoly futkos
a krajciszsa alatt,
ki egy új utazik
minden utazóval,
és szívben egy hely
mindenkor szabad!

Szóval, az embert
vártam látni végre,
az embert az embert
tisztán és magán!
aki emlékszik
majd a húsi népre,
mely hűs lett,
amikor, hogy akart!

Apámat vártam
látni az emberben,
aki befogadja
a tékozló fiút...
kinek lába elé
zuhantek megváltó,
mert ön magamból,
minsen más kiút!

Egy gondolatok
forogtak fejemben,
mikor Hegyes halomra
beért a vonat!
Talán a vér is
meglátszott az ereiben,
elsőször hallván
magyar hangokat!

... (1972.)

Vannak szavak

Vannak szavak,
mik egy életre vannak,
miket végsőig
megtart az ember.

Vannak szavak
amik meg kihiúlnak
az Idő rostáján,
ha már nem kell.

Hát vegyétek el
belőlem, ti évek,
már mind
a felesleges szavakat!

de crazyjátok meg
miket versek igényelnek,
egyetlen egy szálig
azokat!

Vannak szavak,
mika egy életre vannak,
amiket a szavak
meg nem marnak!

amik ha verssé
összeállnak,
fényt, ragyogást
adnak a világnak!

* (2004 Jun. 9.)

Október

Hagymáslepény, szőlőmust!
Ezt eszik és iszik most,
Októbernek elején
Svábországban ifjú s vén!

De, majd október végén,
másra is gondolok én:
nézem, forr-e már a bor?
mint a forradalomkor!

Forr! – kifut a hordóból!
Mindent elönt már a bor!
Feltartani nem lehet:
részegek az emberek!

Megrészegül a világ
Szabadságot hogyha lát!
Csak az Isten van észén...
talán ő sem egészen!

2000. október 4.

Én mondom

Én mondom: Boldog az ember,
aki Hazát mondhat magáénak,
amelyben biztonságot lel:
nyugodtan jöhet-mehet, alhat.

Nem kell otthonát visszahagyva
nekivágni bizonytalannak...
akiben, hogy menne, vagy maradna?
fel sem merül, gondolata annak!

Én mondom: Boldog az ember
aki olyan Hazát örökölt,
amit ölelhet olyan szerelemmel,
mint öt öleli holtában a föld!

2001. november 23.

Oktober végén

Emlékszem, lámpau álltak
a Korzó fái Szepeden.
Késő Október délutánnak
fénye villant a szemekbe

Le is fel jártak a népek,
mint akik ráérnek napon...
ármányok is velük léptek
készen, a sárga avason...

A bádagesillap még helyén volt
a Városháza homlokfalán.
Porosan a Tiszára gondolt...
Megfűrödni kívánt talán?

...Valamielmilik... éreztem...
valahol Dankó hegedült...
és amint megint felnéztem,
a csillap a vízbe merült!

* (1939 Okt 19)

Hölderlin verseskönyvének margójára

Szivesen ülök Napfelkelte előtt
Nyitott ablaknál, könyvvel a kezemben,
Míg tavaszillatot hoznak be a szellők,
S madár énekel a harmatos kertben.

Mintha az idő egy percre megállna
Egy versszak fölött, mit újra olvasok,
Mely fogvatart, hej! pedig olyan árva,
Fájdalmas, de csodás gondolatok=

“Válni akartunk? jól gondoltuk? bölcsen?
De tettünk után, most miért riaszt a tett?”
Aki ezt írta, hamarosan ő sem
Tudhatta, hogy mit cselekedett!

Mert Diotimát korán sírba tették,
S a költő agya erre elborult,
Az Istenek mindkettőt elszerették,
Mert világukban nem volt más kiút.

Nyílnak még ösvények mentén rózsák.
Tornyosulnak felhők még az égen,
S nem egy halandó viseli a sorsát
Ma is, hozzájuk hasonlóképpen!

Nem változott, hej! mi sem kétszáz éve!
Sír és nevet az ember ma, mint akkor...
- Elérkeztem hát a vers végére,
Június negyedikén, reggel hatkor.

VI. 4.

Stuttgart / Operaház / Színházi festő

Backnang / Népfőiskola / Mentor

Fiammal és lányommal / Markus és Wanda

Feleségem (Nékes napján 1997. 11. 23.)

"Van egy jó szobafeleségem" / Vánduskával. 70 évesen